

พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1

นายประพนธ์ คุณพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

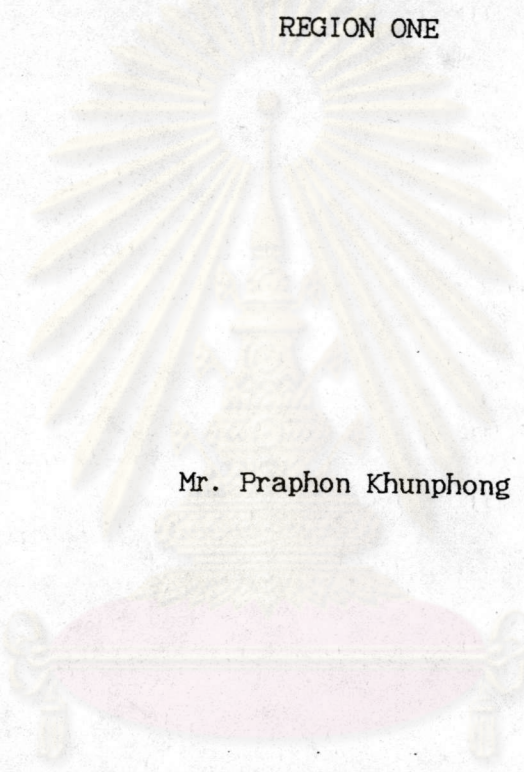
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-701-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LEADERSHIP BEHAVIORS OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS
AS PERCEIVED BY PUBLIC SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL
REGION ONE

Mr. Praphon Khunphong

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School
Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-701-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤศจิกายนภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามการรับรู้
 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด
 เขตการศึกษา 1

โดย นายประพนธ์ คุณพงษ์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์กอบกุล พฤษะวัน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature]
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सानาจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

[Signature]
อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

[Signature]
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 (อาจารย์กอบกุล พฤษะวัน)

[Signature]
กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นายประพนธ์ คุณพงษ์ : พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตาม การรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 (LEADERSHIP BEHAVIORS OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY PUBLIC SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ONE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ และ อ.กอบกุล พงกษะวัน, 142 หน้า. ISBN 974-583-761-6

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้ของเจ้าหน้าที่บริหารการ ประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครู-อาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 56 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 265 คน และครู-อาจารย์ จำนวน 275 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 265 โรงเรียน ในเขต การศึกษา 1 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า แบ่งออกเป็น 7 ประเด็น ได้แก่ 1) พฤติกรรมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2) พฤติกรรมการปรับปรุงแก้ไข 3) พฤติกรรมภาว ใให้การยอมรับนับถือ 4) พฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ 5) พฤติกรรมการพูดเก่ง 6) พฤติกรรม การประสานงาน และ 7) พฤติกรรมการเข้ากับสังคมได้ดี

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มมีการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำ ทั้ง 7 ด้านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้ช่วยหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครู-อาจารย์ พบว่า แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 541684: MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: LEADERSHIP BEHAVIORS/ ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS/ PERCEIVED/
PUBLIC SCHOOL TEACHERS

PRAPHON KHUNPHONG : LEADERSHIP BEHAVIORS OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY PUBLIC SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ONE. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D., AND MRS.KOBKUL BRIKSHAVANA, 142 PP. ISBN. 974-583-761-6

The purpose of this research was to study and compare perceptions of district educational administrators, elementary schools administrators, and teachers concerning the leadership behavior of elementary school administrators under the jurisdiction of the office of the provincial primary education, educational region one. The study sample consisted of 56 educational administrators, 265 elementary school administrators, and 375 regular teachers who were answered from all the 265 elementary schools in educational region one. The rating-scale questionnaire form used in this study was divided into 7 areas according to Griffiths's aspects of the leadership behaviors, namely, 1) initiative behavior, 2) improver behavior, 3) recognizable behavior, 4) helpful behavior, 5) effective speaker behavior, 6) co-ordinative behavior, and 7) sociable behavior.

The results of the research indicated that the respondents agreed in rating all 7 aspects of the leadership behaviors of elementary school administrators at the high level.

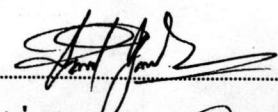
When the opinions of district educational administrators, elementary school administrators, and teachers were compared regarding 7 aspects mentioned above, it was found that there were statistically significant differences at .05.

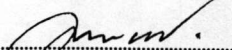
ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

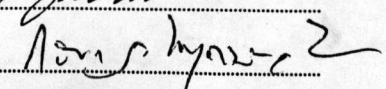
ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ไปด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ และอาจารย์กอบกุล พฤษะวัน อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จึงขอขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ ใคร่ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และ สมุทรสาคร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์จัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้เป็นที่เรียบร้อย จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ไปด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ประพนธ์ คุณพงษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ.....	13
พฤติกรรมภาวะผู้นำตามแนวคิดของ Griffiths.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
สมมติฐานของการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การสร้างแบบสอบถาม.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1.....	54
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2.....	55
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	100
	สรุปผลการวิจัย.....	102
	การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	107
	รายการอ้างอิง.....	126
	ภาคผนวก.....	129
	ประวัติผู้เขียน.....	142

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ไปและ ได้รับคืน.....	50
2	แสดงสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	55
3	แสดงสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการ.....	56
4	แสดงสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิสูงสุด.....	58
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ตามการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	60
6	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตามการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาด้านการปรับปรุงแก้ไข.....	64
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาด้านการให้การยอมรับนับถือ.....	68
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาด้านการให้ความช่วยเหลือ.....	72
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาด้านการพูดเก่ง.....	76
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาด้านการประสานงาน.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านการ เข้าสังคมได้ดี.....	85
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 7 ด้าน...	89
13	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	92
14	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปรับปรุงแก้ไข.....	93
15	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการยอมรับนับถือ.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และ ครูอาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถม ศึกษา ด้านการให้ความช่วยเหลือ.....	95
17	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถม ศึกษา ด้านการพูดเก่ง.....	96
18	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถม ศึกษา ด้านการประสานงาน.....	97
19	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา ด้านการเข้าสังคมได้ดี.....	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา ทั้ง 7 ด้าน.....	99

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย